

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 6Cb/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814207123
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Kohútová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3814207123.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou, JUDr. Miriam Kohútovou PhD., v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., J. XXXX/X, o zaplatenie sumy 1.205,01 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Súd žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou obsiahnutou na tlačive A podľa Nariadenia Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), pôvodne domáhal voči žalovanému zaplatenia zmenkovej sumy 1205,01 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1205,01 eur od 13.04.2011 do zaplatenia, so 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 1205,01 eur od 23.05.2011 do zaplatenia, a tiež zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy, čo predstavuje sumu 4,02 eur a náhrady trov konania. Indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, pričom vystaviteľ doposiaľ na zmenkovú sumu uhradil sumu 0,- eur, na úroky neuhradil nič. Žalobca nežiadal nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovaným zo dňa 26.10.2010.

2. Súd príslušným tlačivom podľa nariadenia č. 861/2007 vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Žalovaný súdu vyjadrenie na tlačive C k žalobe v lehote 30 dní nedoručil.

3. V priebehu konania žalobca vzal podaním zo dňa 21.12.2015 (doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.12.2015) žalobu späť v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1205,01 eur od 13.04.2011 do zaplatenia a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Akceptujúc dispozičnú vôľu žalobcu s predmetom sporu, súd konanie v tejto časti v zmysle ustanovenia § 96 O.s.p. uznesením zo dňa 21.1.2016 č.k. 6Cb/7/2014-62 zastavil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.03.2016.

4. Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia má konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomnú formu. Súd nariadi ústne pojednávanie iba vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhnú stany sporu, príp. niektorá z nich.

5. V súlade s článkom 19 Nariadenia ak Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi slovenským procesným právom. Procesný postup súdu je upravený v

článku 5 ods. 2 až 7, článku 6, 7, 8, 9, článku 12 ods. 2 Nariadenia, v ostatnom sa tento postup riadi Civilným sporovým poriadkom („CSP“) (do 30.6.2016 Občianskym súdnym poriadkom).

6. V súlade s čl. 19 Nariadenia súd v zmysle ustanovení slovenského procesného práva (t.j. ustanovení CSP) vo veci nariadil pojednávanie, nakoľko to považoval za potrebné.

7. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavil, preto súd konal v jeho neprítomnosti a vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, oboznámením obsahu zmenky zo dňa 26.10.2010, výpisu z obchodného registra žalobcu, podania žalobcu zo dňa 21.12.2015, uznesenia zo dňa 21.1.2016, vyjadrení žalobcu zo dňa 01.4.2016, 7.11.2016, oboznámením obsahu zmluvy o úvere zo dňa 26.10.2010 a všeobecných podmienok poskytnutia úveru zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 9Er/4131/2012, a zistil tento skutkový a právny a stav:

8. Dňa 26.10.2010 uzavrel žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (ďalej len veriteľ) zmluvu o úvere č. 301400016, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému úver v sume 500,- eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť zvýšené o poplatok v sume 484,- eur, spolu v sume 984,- eur v 12 mesačných splátkach po 82,- eur, počínajúc dňom 27.11.2010. Prevzatie peňažných prostriedkov v hotovosti žalovaný potvrdil svojím vlastnoručným podpisom dňa 26.10.2010, t.j. v deň uzavretia zmluvy. Súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru. V bode 13 všeobecných podmienok je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, ktorú žalovaný ako vystaviteľ zmenky vystavil v prospech veriteľa (remitenta) na zabezpečenie peňažného záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere. V zmenke (blankozmenka) nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh v zmysle bodu 4 všeobecných podmienok. Práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu. Žalobca predložil v konaní vlastnú zmenku obsahujúcu: miesto vystavenia: Prievidza, dátum vystavenia: 26.októbra 2010, zmenkovú sumu 1205,01 eur, bezpodmienečný sľub zaplatiť zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava zmenkovú sumu 1205,01 eur (vypísané slovom) a úrok 0,25% denne od 13.04.2011, splatnú: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“, meno, priezvisko, adresa, rodné číslo a podpis vystaviteľa - žalovaného, číslo zmluvy: 301400016. Zmenka bola vystavená ako blankozmenka, ktorá mala byť vyplnená na základe vyplňovacieho práva veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o. v zmenke podľa bodu 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Všeobecné podmienky boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere uzavretej medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ s.r.o. a žalovaným.

9. Žalobca v písomnom podaní z 01.4.2016, 7.11.2016 vyslovil názor, že súd postupuje mimo režimu Nariadenia a bez akéhokoľvek vysvetlenia a nie je mu zrejmé, prečo súd nepostupuje podľa procesných pravidiel Nariadenia a aplikuje prednostne vnútroštátne právo. Žiadal, aby súd v záujme podpory základných práv a v záujme zásad uznaných v Charte základných práv Európskej únie rešpektoval právo na spravodlivý proces a upozornil na možnosť vzniku škody na jeho strane v dôsledku nesprávneho úradného postupu.

10. Žalobca poukázal na to, že podľa jemu dostupných informácií strany sporu nenavrhli dokazovanie zmluvou o úvere a ďalšími listinami. Poukázal tiež na to, že zmluvou medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky a žalovaným on nedisponuje, disponuje len indosovanou zmenkou, ktorá je podpísaná žalovaným. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na právne názory vyjadrené v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22.8.2002, sp.zn. 25 Cdo 1839/2000 a v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.11.2013, sp.zn. 43CoZm/10/2013.

11. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom

je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 4 písm. k), l) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku; obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

13. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

14. Podľa § 2 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

18. Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

19. Podľa čl. I § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), zročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

20. Podľa čl. I § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nezrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8) a o blankozmenke (§ 10).

21. Podľa čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou.

22. Podľa čl. I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

23. Podľa čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.
24. Podľa článku I § 17 zmenkového zákona, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.
25. Podľa čl. I § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 191/1950 Zb. v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.
26. Podľa čl. I § 48 ods. 1 bod 2 zákona č. 191/1950 Zb. majiteľ môže postihom žiadať šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti.
27. V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.
28. Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.
29. Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a) nariadenia č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.
30. Vzhľadom k tomu, že vo veci ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si žalobca a žalovaný zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.
31. Žalobca v konaní namietal, že podľa čl. 5 bod 1 nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné a súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Podľa jeho názoru neboli splnené podmienky na nariadenie ústneho pojednávania v zmysle Nariadenia.
32. K tomu súd uvádza, že na prejednanie veci súd nariadil ústne pojednávanie, pretože to považoval za potrebné. Postupoval tak podľa čl. 5 ods. 1 druhá veta Nariadenia. V súlade s čl. 19 Nariadenia sa forma a obsah samotného úkonu nariadenia ústneho pojednávania vo veci spravuje procesnými predpismi vnútroštátneho práva. Žalobca namietal, že podľa Nariadenia mal súd rozhodnúť o nariadení ústneho pojednávania formou uznesenia s riadnym odôvodnením tak, aby bolo poznateľné z akých dôvodov považuje súd za potrebné vykonať ústne pojednávanie. V podmienkach slovenského civilného procesu ovládaného zásadou ústnosti a verejnosti je daná povinnosť súdu nariadiť na prejednanie veci samej pojednávanie okrem prípadov, ak to vylučuje zákon (§ 177 ods. 2 CSP) alebo celkom výnimočne osobitný predpis. Žalobcom prezentovaný názor nepovažuje súd za správny. Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia súd rozhoduje (vydáva uznesenie) iba v prípade, ak o nariadenie ústneho pojednávania požiada niektorá zo strán sporu a súd túto jej žiadosť odmieta, pretože sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie nie je zjavne pre spravodlivé vedenie konania potrebné. V danom prípade táto procesná situácia nenastala. Nariadenie ústneho pojednávania na prejednanie veci samej sa vykoná podľa podmienok vnútroštátneho procesného práva spôsobom podľa § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 CSP tak, že sudca prejednávajúci vec, ktorý po posúdení všetkých výsledkov prípravy pojednávania dospeje k názoru, že vo veci je potrebné nariadiť ústne pojednávanie, samostatné uznesenie nevydáva a na pojednávanie predvolá strany sporu (resp. ich zástupcov).

33. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej žalovaným pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zo zmluvy o úvere.

34. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, v prospech ktorého žalovaný zmenku vystavil, a ktorý predmetnú zmenku od žalovaného prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Tiež bolo súdu známe z jeho činnosti že na tunajšom súde prebiehalo exekučné konanie proti žalovanému na návrh spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Súd si preto z tohto konania zabezpečil zmluvu o spotrebiteľskom úvere a všeobecné obchodné podmienky k tejto zmluve, na základe ktorej považoval za preukázané, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie splatenia spotrebiteľského úveru. Žalobca ako aj žalovaný boli súdom vopred informovaní o tom, že súd bude vec posudzovať v súlade s normami spotrebiteľského práva a v konaní bude oboznamovať v rámci dokazovania aj obsah zmluvy o úvere a všeobecné obchodné podmienky poskytnutia úveru zo spisu sp.zn. 9Er/4131/2012. Obom stranám sporu zároveň súd doručil uvedené listinné dôkazy a tým im poskytol vecný a časový priestor na vyjadrenie sa k týmto listinám. Týmto postupom došlo podľa názoru súdu k naplneniu práva strán sporu zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Zmluvu o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru súd posúdil ako právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku žalobcu o zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom. Oboznámením obsahu zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru súd zistil skutkový stav, na ktorom založil svoj právny záver o právnej povahe zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka.

35. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaný postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS (C-240-244/98, Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08, VB Pénzügyi Lízing) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo a (C-618/10, Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/150 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offo. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Súd je toho názoru, že v danom prípade mu nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Pripojením zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru nedošlo k porušeniu koncentračnej zásady, a tým, že súd zaslal stranám sporu pripojené listiny, s obsahom ktorých sa súd oboznámil a tieto posúdil ako dôkazy na zistenie skutkového stavu, neporušil ani princíp kontradiktórnosti súdneho konania a ani rovnosť strán sporu.

36. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, tento súd vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že spotrebiteľ sa, či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti, dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. Oceano Gruppo editoriale

spojené prípady C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu a iných; čl.4 ods.1 smernice). Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidla verejného poriadku, teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50,51).

37. Z dokazovania vykonaného oboznámením listinných dôkazov mal súd preukázané, že dňa 26.10.2010 uzavrel žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (ďalej len veriteľ) zmluvu o úvere č. 301400016, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému úver v sume 500,- eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť zvýšené o poplatok v sume 484,- eur, spolu v sume 984,- eur v 12 mesačných splátkach po 82,- eur, počínajúc dňom 27.11.2010. Prevzatie peňažných prostriedkov v hotovosti žalovaný potvrdil svojim vlastnoručným podpisom dňa 26.10.2010 teda v deň uzavretia zmluvy. Súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru. V bode 13 všeobecných podmienok je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, ktorú žalovaný ako vystaviteľ zmenky vystavil v prospech veriteľa (remitenta) na zabezpečenie peňažného záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere. V zmenke (blankozmenka) nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh v zmysle bodu 4 všeobecných podmienok. Práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu. Žalobca predložil v konaní vlastnú zmenku obsahujúcu: miesto vystavenia: Prievidza, dátum vystavenia: 26. októbra 2010, zmenkovú sumu 1205,01 eur, bezpodmienečný sľub zaplatiť zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava zmenkovú sumu 1205,01 eur (vypísané slovom) a úrok 0,25% denne od 13.4.2011, splatnú: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“, meno, priezvisko, adresa, rodné číslo a podpis vystaviteľa - žalovaného, číslo zmluvy: 301400016. Zmenka bola vystavená ako blankozmenka, ktorá mala byť vyplnená na základe vyplňovacieho práva veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o. v zmenke podľa bodu 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Všeobecné podmienky boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere uzavretej medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ s.r.o. a žalovaným.

38. Podľa názoru súdu zo všetkých zistených skutočností je nepochybné, že žalovaným vystavená zmenka zabezpečovala jeho záväzok zo zmluvy o úvere, ktorú veriteľ POHOTOVOSTĚ s.r.o. uzatváral ako dodávateľ v rámci svojej obchodnej činnosti (§ 52 ods. 3 Obč. zák.) pri poskytovaní úverov z vlastných zdrojov. V záväzkovom vzťahu medzi veriteľom a žalovaným mal žalovaný postavenie spotrebiteľa podľa § 52 ods.4 Obč. zák. Súd vychádzal zo skutočností, že v zmluve o úvere je žalovaný označený len ako fyzická osoba - občan a aj v žalobe žalobca označil žalovaného ako fyzickú osobu - občana. Pokiaľ bol v zmluve o úvere vyznačený účel poskytnutia finančných prostriedkov na výkon povolania, súd konštatuje, že tento údaj je len všeobecný a ničím nebol v konaní preukázaný. Z týchto dôvodov mal súd pochybnosť o skutočnom účele poskytnutého úveru a preto s prihliadnutím na všetky okolnosti veci vychádzal z toho, že úver bol poskytnutý na súkromné účely. Zmluva o úvere je typovou zmluvou na predtlačenom formulári, pri ktorej nemal dlžník možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah, najmä keď jej súčasťou sú aj všeobecné podmienky, ktoré dlžník nemohol vôbec ovplyvniť. Povahu zmluvy vyhodnotil súd ako adhéziu z dôvodu, že dlžník mohol túto zmluvu vrátane všeobecných podmienok akceptovať len ako celok, alebo ju mohol odmietnuť. Snaha veriteľa - dodávateľa použiť pri spotrebiteľskej zmluve podporne Obchodný zákonník (bod 16 všeobecných podmienok) naráža na prednosť ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľské zmluvy a jeho vykonávacích predpisov. V súlade so smernicou Rady 93/13/EHS a v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj právnych predpisov, ktorých účelom je ochrana práv spotrebiteľa v právnych vzťahoch, posudzoval súd zmluvu o úvere a všeobecné podmienky za účelom preskúmania prípadnej ich nekalej povahy. Vnútroštátny súd je z úradnej povinnosti povinný preskúmať nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii skutkové a právne okolnosti potrebné pre tento účel. I v rámci konania, ktoré je založené na zmenke, musí súd aj bez námietok dlžníka, skúmať nekalú povahu zmluvnej podmienky. Prieskumu nebránia ani ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb.,

najmä čl. I § 10 a § 17 tohto zákona. Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, prípadne uplatneniu práv zo zmenky podľa zákona č. 191/1950 Zb., je súd oprávnený a povinný skúmať platnosť zmenky, zmenkovej zmluvy, dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky, oprávnenosť postupu pri vypĺňaní blankozmenky a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. Dohodu veriteľa a dlžníka o zabezpečení záväzku zmenkou obsiahnutú v bode 13 všeobecných podmienok posúdil súd ako neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. neplatná, a v kontexte s ostatnými zabezpečovacími inštitútmi dohodnutými v zmluve spôsobuje hrubú nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/164/2011-24 z 29.2.2012, v ktorom sa tento zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o., a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o) Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch. V dôsledku tejto neprijateľnej zmluvnej podmienky súd zastáva názor, že neplatnosť zmenkovej zmluvy o zabezpečení záväzku zo zmluvy o úvere, i keď nespôsobuje neplatnosť zmenky, znamená v tomto prípade neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi pohľadávkou zo zmluvy o úvere a žalovanou zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať, čoho dôvodom je nedostatok dôvodu na použitie zmenky ako zmenky zabezpečovacej (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 1Obdo V 43/2006, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 16Cob/546/2014).

39. Vzhľadom na vyššie uvedenú neplatnosť označenej neprijateľnej zmluvnej podmienky súd uzavrel, že veriteľ nemal v čase indosamentu zmenky na žalobcu práva zo žalovanej zmenky. Zmenkové vyhlásenie vystaviteľa zmenky o povinnosti plnenia obsiahnutú v zmenke zročnej na videnie (zmenková suma 1205,01 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne) akou je zmenka v danej veci predložená v konaní žalobcom, posúdil súd ako neplatné v dôsledku neplatnosti zmenkovej zmluvy o zabezpečení záväzku zo zmluvy o úvere a tým neexistencie kauzálneho vzťahu medzi pohľadávkou zo zmluvy o úvere a žalovanou zabezpečovacou zmenkou.

40. Súd tiež uvádza, že uzavretá zmluva o úvere je nielen spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase jej uzavretia (26.10.2010). Táto zmluva neobsahuje povinné údaje podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), y) tohto zákona (ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, priemernú hodnotu RPMN) a preto sa poskytnutý úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. a), b) tohto zákona za bezúročný a bez poplatkov. V zmysle tejto zákonnej podmienky vyhodnotil súd zmenkový úrok 0,25% denne na zabezpečovacej zmenke, o ktorej niet pochyb, že text tejto zmenky vyhotovil remitent taktiež ako predtlačný formulár, ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Súd vyhodnotil, že žalobca pri nadobudnutí zmenky konal vedome na škodu dlžníka, pretože minimálne zo zmenky zistil výšku úroku 0,25% denne, ktorá je v rozpore so spotrebiteľským právom, a napriek tomu si zmenkový úrok v tejto výške v žalobe pôvodne uplatnil. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky zabezpečujúcej záväzok spotrebiteľa musel počítať s tým, že nárokom, ktoré majú základ v nekalej (neprijateľnej) podmienke a jej použití, súd nemôže poskytnúť právnu ochranu.

41. Žalobca sa pri nadobudnutí zmenky dopustil hrubej nedbanlivosti v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa aj tým, že si neoveril, aký právny vzťah predmetná zmenka zabezpečovala, hoci zmenku, spoločne s ďalšími zmenkami, nadobudol od veriteľa POHOTOVOST', s.r.o., o ktorom je všeobecne známe, že predmetom jeho činnosti je poskytovanie úverov spotrebiteľom. Indosamentom zmenky došlo v tomto prípade k podstatnému sťaženiu právneho postavenia dlžníka (spotrebiteľa) aj z dôvodu, že postúpené boli len práva zo zabezpečovacej zmenky bez pohľadávky zo zmluvného vzťahu, pri uplatnení

ktorých je spotrebiteľ povinný niesť dôkazné bremeno (čl. 1 § 10 a § 17 zákona č. 191/1950 Zb.), ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi kauzálny vzťah zo zmluvy o úvere, mal niesť veriteľ, resp. postupník v prípade postúpenia pohľadávky.

42. Proces podľa Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offio súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zmenka je náročná na formality a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offio neprijateľnosťou zmluvných podmienok zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na zmluvy o úvere. Žalobcovi zo zmenky nevzniklo právo na žiadne plnenie. Žalobca, ktorý nadobudol zmenku rubopisom (indosamentom) na škodu dlžníka, sa nemôže úspešne domáhať plnenia titulom zmenky prijatej a vyplnenej v rozpore s hmotným právom, pretože ide o výkon práva, ktorý nepožíva právnu ochranu ako konanie v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

43. Na základe všetkých uvedených skutočností súd rozhodol tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

44. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalovanému však v konaní žiadne trovy nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia vo dvoch vyhotoveniach na Okresný súd v Prievidzi. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno zdôvodniť len skutočnosťami podľa § 365 ods. 1, 2 CSP.